

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒/๒๕๕๖

วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคไท

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไท ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง จำนวนสามคำร้อง ดังนี้

๑. คำร้องลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไท เนื่องจากพรรคไทนำเงินสนับสนุนประจำปี ๒๕๕๓ ค่าไปรษณียากรจำนวนเงิน ๑๔๒,๕๐๐ บาท ที่ได้รับจากกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ ไปใช้จ่าย ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

๒. คำร้องลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไท เนื่องจากพรรคไทดำเนินการประชุมใหญ่พรรคไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคไท พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๖๒ (มีกรรมการบริหารพรรคและผู้แทนสาขาพรรคมาร่วมประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖

๓. คำร้องลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไท เนื่องจากพรรคไทไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป (มีนาคม ๒๕๕๖) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

นายชนบดินทร์ แสงสถาพร หัวหน้าพรรคไท ผู้ถูกร้อง ยื่นคำชี้แจงลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ แก่ข้อกล่าวหาตามคำร้องที่ ๑ สรุปว่า พรรคไทได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนประจำปี ๒๕๕๓ ค่าไปรษณียากร จำนวนเงิน ๑๔๒,๕๐๐ บาท จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออเงินดังกล่าวให้แก่พรรคไทเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ ผู้ถูกร้องได้ชำระเงินค่าไปรษณียากรให้แก่การสื่อสารแห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เหตุที่นำเงินค่าไปรษณียากรไปชำระล่าช้า เพราะนายชนบดินทร์ แสงสถาพร หัวหน้าพรรคไทซึ่งรับผิดชอบการบริหารงานของพรรคได้ยืมเงินดังกล่าวไปทตรงจ่ายในกิจการอื่นของพรรคโดยคณะกรรมการ

บริหารพรรคไทยไม่มีส่วนรับรู้แต่อย่างใด และเมื่อนายชนบดินทร์ แสงสถาพร สามารถกู้ยืมเงินจากที่อื่นได้แล้ว ก็ได้นำไปชำระให้แก่การสื่อสารแห่งประเทศไทยในโอกาสแรกที่สามารถกระทำได้การกระทำดังกล่าวของนายชนบดินทร์ แสงสถาพร ไม่มีผลผูกพันพรรคไทยผู้ถูกร้องซึ่งเป็นนิติบุคคลว่าเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นเหตุให้ต้องมีการยุบพรรคไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ส่วนข้อหาตามคำร้องที่ ๒ นายชนบดินทร์ แสงสถาพร หัวหน้าพรรคไทย ยื่นคำชี้แจงลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๕๖ สรุปว่า

๑. ตามที่ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ว่า มีคณะกรรมการบริหารพรรค (รักษาการ) จำนวน ๑๖ คน เป็นการแจ้งยอดจำนวนที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของพรรคไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบเอกสารของพรรคที่สำนักงานใหญ่ได้เนื่องจากมีกรณีพิพาทและอยู่ระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวน ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานเหตุที่เกิดขึ้นให้ผู้ร้องทราบแล้วตามหนังสือพรรคไทย ที่ พท. ๕.๐๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕

๒. ผู้ถูกร้องได้ตรวจสอบรายชื่อคณะกรรมการบริหารพรรค (รักษาการ) ที่ผู้ร้องอ้างว่ามีจำนวน ๓๑ คน พบว่า ได้มีกรรมการบริหารพรรค (รักษาการ) ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคไทยไปเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ก่อนที่จะมีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ จำนวน ๕ คน ได้แก่ พลตรี อนุชา ทับสุวรรณ รองหัวหน้าพรรค และกรรมการบริหารพรรคอีก ๔ คน คือ นางสาวนงกานต์ ไส้หุรัตน์ นายวีรศักดิ์ สุนทรวิภาต นายฉัตรชัย ช่างสลัก นายประดิษฐ์ คงเครือ นายรุ่งทรัพย์ ชาลิตง นางชรินทร์ จุลสัย นายสมโภช ปัจฉิมานนท์ และนายคมปัญญา เพชรรัตน์ และผู้ถูกร้องได้รายงานการลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคไทยของทั้งเก้าคนให้ผู้ร้องทราบตามหนังสือ ที่ พท. ๐๑.๐๖/๕๖ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๖ ดังนั้น คณะกรรมการบริหารพรรคไทย (รักษาการ) ในวันที่มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ จึงมีเพียง ๒๒ คน มิใช่ ๓๑ คน ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง

๓. สำหรับกรรมการบริหารพรรค (รักษาการ) ที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๕ คน ได้แก่ บุคคลตามบัญชีลงนามผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญพรรคไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ ลำดับที่ ๑, ๔, ๖, ๘, ๙, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๓ และ ๒๔ รวม ๑๓ คน และสำหรับนายวุฒิพงษ์ ทิมแดง หรือนายวุฒิพงษ์ ทิมแดง ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง นั้น เป็นบุคคลคนเดียวกับนายบงการ ทิมแดง กรรมการบริหารพรรคตามหลักฐานการเปลี่ยนชื่อที่แนบส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญแล้ว

ดังนั้น เมื่อมีกรรมการบริหารพรรค (รักษาการ) ๑๔ คน จากจำนวนทั้งหมด ๒๒ คน และ ตัวแทนสาขาพรรค ๓ คน จากจำนวนทั้งหมด ๑๐ คน จึงมีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ จำนวน ๑๗ คน จากจำนวน ๓๒ คน จึงเกินกว่า กึ่งหนึ่ง ถือเป็นองค์ประชุมตามข้อบังคับพรรคไท พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๒ ผู้ถูกร้องจึงไม่ได้ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่อย่างไร

๔. การยื่นคำร้องของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทในครั้งนี้ มีลักษณะเช่นเดียวกับคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยของผู้ร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคไท ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งผู้ร้องยังคงปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเวลาที่ผู้ร้องได้ทราบ ว่า ผู้ถูกร้องมีเหตุต้องยุบพรรคการเมือง ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ที่กำหนดให้ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อผู้ร้อง เมื่อพิจารณาจากช่วงเวลาที่มีการทราบถึงการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ของผู้ร้องตั้งแต่กลางปี พ.ศ. ๒๕๕๕ การยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๖ เกินเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว การยื่นคำร้องจึงไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของกฎหมาย

สำหรับข้อหาตามคำร้องที่ ๓ นายชนบดินทร์ แสงสถาพร หัวหน้าพรรคไท ยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ สรุปว่า

๑. ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเวลาและจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนที่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามที่กฎหมายกำหนด โดยแจ้งข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรเงินและโครงการต่างๆ ที่ยังไม่สามารถลงรายละเอียดได้และหลักฐานการจ่ายเงินยังไม่สามารถจัดส่งให้ได้ เนื่องจากเอกสารส่วนหนึ่งเก็บรักษาไว้ในสำนักงานใหญ่พรรคไท (เดิม) ที่มีกรณีพิพาทกับเจ้าของบ้านที่ให้เช่า และถูกล็อกกุญแจไว้ ซึ่งเจ้าหน้าที่พรรคเข้าไปไม่ได้ และจะรายงานเพิ่มเติมภายหลังจากกรณีพิพาท สิ้นสุดลงแล้วซึ่งผู้ถูกร้องไม่มีเจตนาจะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดแต่เกิดจากเหตุสุดวิสัย และผู้ถูกร้องตระหนักดีว่าหากจะใช้ความจำลงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรเงินและโครงการต่างๆ ไปในแบบรายงานจะกลายเป็นการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง อันเป็นการขัดต่อบทบัญญัติในมาตรา ๖๒ และจะส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของผู้ร้อง ซึ่งมีอคติกับผู้ถูกร้องอยู่แล้ว ตามที่ได้เคยแจ้งให้ศาลรัฐธรรมนูญทราบมาก่อนหน้านี้ ฉวยโอกาสเสนอเรื่องให้ผู้ร้อง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องได้

๒. เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องซึ่งมีอคติกับผู้ถูกร้องไม่ล้มเลิกความพยายามที่จะดำเนินการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองของผู้ถูกร้อง ซึ่งครั้งนี้เป็นการยื่นคำร้องเป็นครั้งที่ ๓ แล้ว โดยได้มีหนังสือขอความร่วมมือให้ผู้ถูกร้อง ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๕ ซึ่งผู้ถูกร้อง ก็ได้ให้ความร่วมมือตรวจสอบโดยแจ้งไปว่า ไม่ได้รับเงินจัดสรรตามโครงการจัดบรรยายทางวิชาการเพื่อเผยแพร่กิจกรรมทางการเมืองและนโยบายพรรค งบประมาณ ๒๕๓,๒๐๐ บาท เบิกจ่ายจริง ๓๕,๓๐๐ บาท แต่อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องจะส่งหลักฐานการโอนเงินจำนวน ๓๕,๓๐๐ บาท ที่ผู้ร้องแนบเสนอให้ผู้ถูกร้องตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องกลับถือโอกาส นำเอกสารดังกล่าวของผู้ถูกร้อง เสนอผู้ร้อง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองของผู้ถูกร้อง ซึ่งผู้ถูกร้องแจ้งว่า เอกสารขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องและเอกสารที่ผู้ถูกร้อง แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้ตอบกันนั้น มิได้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนที่กำหนดไว้ในกฎหมาย จึงไม่มีเหตุที่พรรคการเมืองของผู้ถูกร้องจะถูกยุบเลิกแต่อย่างใด

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๖ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

มาตรา ๖๒ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียน พรรคการเมือง ผู้ร้องทั้งสามคำร้องหรือไม่ ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า รัฐธรรมนูญมิได้ให้อำนาจผู้ร้องและศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองได้ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ สรุปว่า กฎหมายที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญที่บัญญัติขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๘ (๒) และได้กล่าวถึง เรื่องการยุบพรรคการเมืองไว้แล้ว แม้จะไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า การสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นให้เป็น อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่การสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจตาม รัฐธรรมนูญอยู่แล้ว ฉะนั้นการที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบ พรรคการเมืองในกรณีอื่นได้ด้วยนั้น มิใช่เป็นการให้อำนาจนอกเหนือจากที่รัฐธรรมนูญกำหนด ศาล รัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๕ วรรคสองได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทั้งสามนี้

ส่วนประเด็นตามคำร้องที่ขอให้ยุบพรรคไทจะวินิจฉัยเรียงลำดับตามคำร้องดังนี้

คำร้องแรกที่อ้างเหตุว่า พรรคไทนำเงินสนับสนุนประจำปี ๒๕๕๓ ค่าไปรษณียากร จำนวนเงิน ๑๔๒,๔๐๐ บาท ที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปใช้จ่าย ไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า มาตรา ๖๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่กฎหมาย บัญญัติไว้ และจะต้องทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป พรรคไทได้รับเงินสนับสนุนประจำปี ๒๕๕๓ ค่าไปรษณียากร จำนวนเงิน ๑๔๒,๔๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ และได้นำเงินไปชำระ ค่าฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุภัณฑ์ให้แก่การสื่อสารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ หลังจากได้รับเงินนานถึง ๑ ปี ๓ เดือนเศษ เหตุที่ชำระเงินดังกล่าวล่าช้าเพราะนายชนบดินทร์ แสงสถาพร

หัวหน้าพรรคไทได้ยืมเงินดังกล่าวไปทดรองจ่ายเป็นค่าเช่าสถานที่ของพรรคไท และเมื่อนายชนบดินทร์ แสงสถาพร กู้ยืมเงินจากที่อื่นได้แล้วจึงได้นำเงินดังกล่าวไปชำระให้แก่การสื่อสารแห่งประเทศไทยทันที สาเหตุที่ผู้ร้องทราบบ้างเรื่องดังกล่าว เนื่องจากเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ การสื่อสารแห่งประเทศไทย มีหนังสือที่ กสท. ๖๐๓ สด. (ส.ส.)/๓๕๔๘ ถึงประธานกรรมการการเลือกตั้ง ขอคัดสำเนาทะเบียน พรรคการเมือง เพื่อจะดำเนินคดีแพ่งกับพรรคไท ที่ติดค้างค่าฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๕ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือ ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๑๐๒ ถึงผู้ว่าการการสื่อสารแห่งประเทศไทย ขอทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการค้างชำระเงินของพรรคไท

วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๕ การสื่อสารแห่งประเทศไทยมีหนังสือ กสท. ๖๐๓ (กต. ๓)/๑๘๕๑ ถึงประธานกรรมการการเลือกตั้ง แจ้งรายละเอียดการค้างชำระหนี้ค่าฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์ ของพรรคไท

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือ ที่ ลต ๐๔๐๒ (ทบพ)/๕๔๗๖ ถึงพรรคไท ให้ชี้แจงเหตุที่พรรคไทชำระค่าฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์ล่าช้า (ครั้งที่ ๑)

วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือ ที่ ลต ๐๔๐๒ (ทบพ)/๕๗๘๐ ถึงพรรคไท ให้ชี้แจงเหตุที่พรรคไทชำระค่าฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์ล่าช้า (ครั้งที่ ๒)

วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ พรรคไทมีหนังสือที่ พท. ๘.๓/๒๕๔๕ ถึงนายทะเบียน พรรคการเมือง ชี้แจงเหตุที่ชำระค่าฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์ล่าช้า

วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๕ เลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้งมีบันทึกข้อความที่ ลต ๐๔๐๒ (ฝปส.) /๗๓๔ ถึงประธานกรรมการการเลือกตั้ง นายทะเบียนพรรคการเมือง รายงาน ข้อเท็จจริงผลการประชุมของคณะกรรมการด้านกิจการพรรคการเมือง และการออกเสียงประชามติ มีมติเรื่องพรรคไท ใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๒ เสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อพิจารณา

นายชนบดินทร์ แสงสถาพร หัวหน้าพรรคไท ได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ตนได้นำเงิน ค่าไปรษณียากรดังกล่าวไปใช้จ่ายเป็นค่าเช่าอาคารที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคซึ่งค้างชำระอยู่ก่อน จนการสื่อสารแห่งประเทศไทยจะฟ้องร้องเรียกค่าฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์ที่ค้าง จึงนำเงิน ไปชำระให้ การที่หัวหน้าพรรคไม่ได้นำเงินไปชำระค่าไปรษณียากรแต่นำไปใช้ในกิจการอื่นของพรรคไท โดยไม่มีอำนาจ และได้ชำระค่าไปรษณียากรล่าช้าจนถึง ๑ ปี ๓ เดือนเศษ ทำให้ไม่สามารถทำรายงาน

การใช้จ่ายเงินดังกล่าวภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป (๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕) ได้ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จึงมีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคไทตามคำร้องที่หนึ่งของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ส่วนคำร้องที่สอง พิเคราะห์แล้ว พรรคไทได้จัดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ โดยมีสมาชิกที่เป็นองค์ประชุมใหญ่ตามข้อบังคับพรรคไท พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๖๑ ที่เป็นกรรมการบริหารพรรค (รักษาการ) เข้าประชุม ๑๔ คน จากจำนวนทั้งหมด ๓๑ คน และผู้แทนสาขาพรรค ๓ คน จากจำนวนทั้งหมด ๑๐ คน รวมมีผู้เข้าประชุม ๑๗ คน จากจำนวนสมาชิกที่เป็นองค์ประชุมใหญ่พรรคทั้งสิ้น ๕๑ คน จึงมีผู้เข้าประชุมไม่ถึงกึ่งจำนวนตามข้อบังคับพรรคไท พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๖๒ คำชี้แจงของพรรคไทว่า ก่อนประชุมมีกรรมการพรรค (รักษาการ) เพียง ๒๒ คน ไม่ใช่ ๓๑ คน เพราะลาออกไป ๙ คน แต่พรรคไทไม่ได้ดำเนินการแจ้งการเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในสามสิบวัน และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะสมบูรณ์เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลง เห็นว่าข้ออ้างของผู้ถูกร้องจึงฟังไม่ได้ และข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า พรรคไทดำเนินการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ จึงมีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคไท ตามคำร้องที่สองของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

สำหรับคำร้องที่สาม พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ข้ออ้างของพรรคไทผู้ถูกร้องว่า ได้จัดทำรายงานการใช้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๕ โดยได้ระบุในหมายเหตุท้ายแบบรายงานว่าข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรเงินและโครงการต่างๆ ยังไม่สามารถกรอกให้ได้ และหลักฐานการจ่ายเงินยังไม่สามารถจัดส่งให้ได้ เนื่องจากเอกสารส่วนหนึ่งเก็บรักษาไว้ในสำนักงานใหญ่พรรคไทเดิมที่มีกรณีพิพาทกับเจ้าของบ้านที่เช่า และถูกผู้ให้เช่าล็อกกุญแจไว้ เจ้าหน้าที่ของพรรคเข้าไปไม่ได้และจะรายงานเพิ่มเติมพร้อมเอกสารหลักฐานที่ครบถ้วนเมื่อกรณีพิพาทสิ้นสุดแล้วนั้น ข้ออ้างของผู้ถูกร้องฟังไม่ขึ้น และข้อเท็จจริง

รับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินในรอบปี ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องและไม่สามารถจัดส่งรายงานดังกล่าวยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ เป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จึงมีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคไท ที่จะยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

เมื่อพิเคราะห์คำร้องทั้งสามตามเหตุผลที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้นแล้ว พรรคไท ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๖๒ กรณีจึงมีเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคไท จึงชอบที่จะสั่งให้ยุบพรรคไทได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคไท

นายมงคล สระแก้ว
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ